

Sprawozdanie za 2024 r. z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Elku 2030

Elk, 2025 r.

Spis treści

WPROWADZENIE	3
CEL 1. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA.....	6
CEL 2. AKTYWIZACJA ORAZ INTEGRACJA SPOŁECZNA	16
CEL 3. POPRAWA WARUNKÓW ZAMIESZKANIA I STANU TECHNICZNEGO BUDYNKÓW	26
KOMITET REWITALIZACJI	35
PODSUMOWANIE	36

Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Elku 2030 (dalej: GPR) został przyjęty uchwałą nr LX.657.2024 Rady Miasta Elku z dnia 14 lutego 2024 r.

Treść GPR jest dostępna w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Elku:
https://bip.elk.warmia.mazury.pl/10041/8722/Gminny_Program_Rewitalizacji_Miasta_Elku/

GPR jest dokumentem strategicznym określającym kierunki i działania na rzecz rewitalizacji Elku oraz podstawowym narzędziem do podjęcia kompleksowych działań, w wyznaczonym obszarze miasta.

Mapa obszaru rewitalizacji: <https://melk.e-mapa.net?userview=92>

Ulice znajdujące się na obszarze rewitalizacji Elku:

- 3 Maja
- Armii Krajowej
- Chopina
- Dąbrowskiego
- Garnizonowa
- Gdańska
- Gizewiusza
- Konopnickiej
- Kościuszki
- Magazynowa
- Małeckich
- Mickiewicza
(bez numerów nieparzystych od 1 do 13)
- Moniuszki
- Orzeszkowej
- Piłsudskiego (numery nieparzyste)
- Plac Katedralny
- Plac Miejski
- Stary Rynek
- Sikorskiego (numery parzyste od 8 do 18)
- Słowackiego
- Szkolna
- Świackiego Sępa,
- Toruńska
- Wawelska
- Wojska Polskiego
(numery parzyste do 46a)
- Żeromskiego.

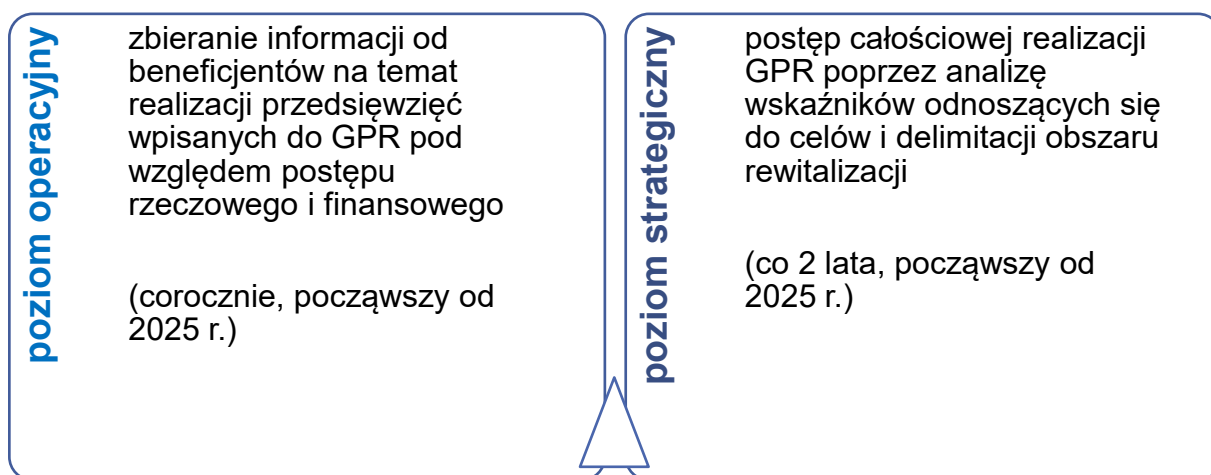
Cele GPR odnoszą się do zidentyfikowanych problemów obszaru rewitalizacji oraz uwzględniają oczekiwania mieszkanki i mieszkańców względem obecnych i przyszłych funkcji.

Cel 1. Poprawa jakości środowiska

Cel 2. Aktywizacja oraz integracja społeczna

Cel 3. Poprawa warunków zamieszkania i stanu technicznego budynków

Monitoring realizacji GPR jest prowadzony na dwóch poziomach:

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą analizowane pod kątem terminowości (zgodności z harmonogramem rzeczowo-finansowym) oraz skuteczności (osiągania założonych wskaźników). Umożliwi to ocenę stopnia zaawansowania realizacji programu oraz identyfikację występujących trudności i barier. W GPR są 32 podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Monitoring osiągnięcia celów GPR służy ocenie skuteczności podjętej interwencji poprzez prezentację przemian na obszarze rewitalizacji. Wskaźniki informują o bezpośrednich efektach interwencji, powiązanych z realizacją programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027.

Część wskaźników była użyta do wyznaczenia obszaru rewitalizacji (wartość bazowa 2021 r.), dzięki czemu możliwa jest analiza skali zjawisk kryzysowych. Dodatkowo w systemie monitorowania uwzględniono wskaźniki mierzące skalę i efekty projektów rewitalizacyjnych, gdzie źródłem danych są beneficjenci projektów. Wartości tych wskaźników nie należy więc utożsamiać z ogółem działań podejmowanych w obszarze rewitalizacji w danym roku – odnoszą się one wyłącznie do przedsięwzięć podstawowych zapisanych w GPR.

Powyższe założenia spełniają warunki oceny aktualności i stopnia realizacji GPR, o której mowa w art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Całościowa ocena GPR Miasta Elku obejmie bowiem analizę:

- wskaźników obrazujących stopień degradacji obszaru rewitalizacji, za pomocą których został wyznaczony;
- stopnia realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- aktualności treści programu.

W sprawozdaniu dodatkowo przedstawiono informacje o działalności Komitetu Rewitalizacji Miasta Elku.

Monitoring realizacji GPR jest wykonywany przez Wydział Strategii i Rozwoju Urzędu Miasta Elku (w imieniu Zespołu ds. rewitalizacji). Projekt sprawozdania służący całościowej realizacji GPR jest opiniowany przez Komitet Rewitalizacji i przedkładany Radzie Miasta Elku, w terminie do 30 czerwca danego roku sprawozdawczego. Sprawozdania są publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Elku.

Niniejsze sprawozdanie dotyczy oceny aktualności i stopnia realizacji GPR w 2024 r., natomiast kolejne będą obejmowały okresy 2-letnie.

Cel 1. Poprawa jakości środowiska

Cel 1. Poprawa jakości środowiska ma na celu ochronę zasobów przyrodniczych oraz zrównoważone wykorzystanie przestrzeni miejskiej. Dzięki realizacji zaplanowanych w GPR działań mieszkańcy i mieszkańcy obszaru rewitalizacji zyskają dostęp do nowych terenów zielonych, które będą sprzyjać aktywności fizycznej, integracji społecznej oraz pomogą w łagodzeniu skutków zmian klimatycznych.

Rewitalizacja obejmuje również aspekt poprawy komunikacji publicznej. Zwiększenie komfortu i bezpieczeństwa pasażerów transportu miejskiego, pieszych i rowerzystów, a także ograniczenie ruchu samochodowego, pozytywnie wpłyną na jakość powietrza i komfort życia.

Powierzchnia miejskich terenów zielonych na obszarze rewitalizacji wynosiła 4,23 ha w 2024 r., co stanowiło 5,75% wszystkich tego typu terenów w Elku. W ubiegłym roku nie zrealizowano żadnego przedsięwzięcia z listy podstawowej GPR, polegającego na utworzeniu zielonych przestrzeni i zastosowaniu tzw. błękitno-zielonej infrastruktury, czyli rozwiązań opartych na przyrodzie w celu poprawy jakości życia, ochrony środowiska oraz zwiększenia odporności na zmiany klimatyczne. W 2024 r. został złożony wniosek o dofinansowanie UE na projekt dotyczący zagospodarowania skwerów im. gen. Aleksandra Krzyżanowskiego „Wilka” przy ul. Słowackiego i nad rzeką Elką przy ul. Żeromskiego. Część działań jest na etapie przygotowań, a inne wymagają ponownego rozważenia w związku z napotkanymi problemami.

W tabelach na kolejnych stronach zaprezentowano wskaźniki realizacji oraz szersze informacje o przedsięwzięciach rewitalizacyjnych, dotyczących celu 1.

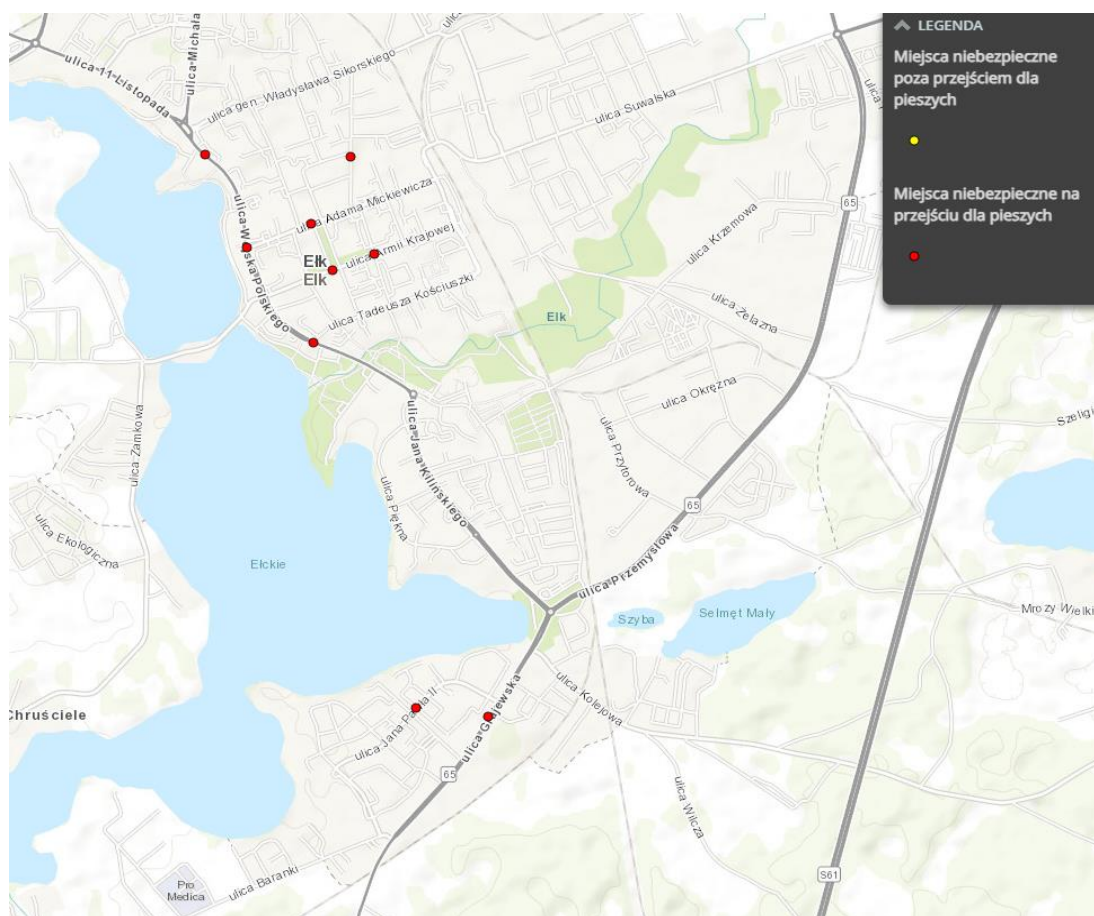

Rysunek 1 Wizualizacja projektu zagospodarowania skweru im. Aleksandra Krzyżanowskiego „Wilka” przy ul. Słowackiego

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne związane z mobilnością miejską były w 2024 r. realizowane sprawniej niż te dotyczące zazieleniania przestrzeni obszaru rewitalizacji. Trwała przebudowa ulicy Małeckich oraz zakończono prace na ul. 3 Maja. Obie ulice zyskały m.in. wydzielone drogi rowerowe, co sprawi, że poruszanie się po nich rowerem będzie bardziej komfortowe i bezpieczne.

Podpisana została umowa na modernizację ul. Słowackiego (odcinek pomiędzy ul. Armii Krajowej a Mickiewicza), również przewidująca wykonanie drogi rowerowej. Prace drogowe rozpoczęto w 2025 r. Kolejne inwestycje w infrastrukturę rowerową miasto ujęło we wniosku o dofinansowanie z funduszy szwajcarskich (Plac Katedralny, ul. Chopina, Toruńska, „niebieski mostek”). Nowe drogi rowerowe mają uzupełnić luki w istniejącej sieci, tworząc odpowiednie warunki do rozwoju komunikacji rowerowej na obszarze rewitalizacji.

Dane z Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa wskazują, że na obszarze rewitalizacji jest 7 z 9 najbardziej niebezpiecznych miejsc dla pieszych w Elku (gdzie w ostatnich 3 latach miały miejsce co najmniej 3 zdarzenia drogowe z udziałem pieszych). Punkt wskazuje bezpośrednio miejsce niebezpieczne (np. w obrębie skrzyżowania) lub środek odcinka niebezpiecznego (odległość pomiędzy skrajnymi zdarzeniami jest nie większa niż 500 m). Przebudowa dróg uwzględniająca tworzenie sieci rowerowej, w połączeniu z poprawą funkcjonowania komunikacji autobusowej oraz zakończeniem budowy ul. Norwida (tzw. małej obwodnicy,) stwarzają szansę na zmniejszenie liczby aut w centrum Elku. To z kolei doprowadzi do poprawy bezpieczeństwa na drogach, bardziej efektywnego wykorzystania przestrzeni publicznych, redukcji hałasu i zanieczyszczeń powietrza.

Rysunek 2 Miejsca i odcinki dróg w Elku szczególnie niebezpieczne dla pieszych w okresie 2022-2024 (źródło: <https://policja.maps.arcgis.com>)

Tabela 1 Wskaźniki realizacji celu 1. Poprawa jakości środowiska

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa		Wartość 2024 r.		Wartość docelowa	Źródło danych
	Obszar rewitalizacji (OR)	Średnia miejska (ŚM)	OR	ŚM	OR	
Powierzchni parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej na 100 mieszkańców (ha)	0,02	0,06	0,03 ¹	0,14	0,04	Urząd Miasta Ełku – Wydział Mienia Komunalnego
Liczba dni w roku z przekroczoną wartością normy dla stężenia PM10 w powietrzu (24-godzinne stężenie pyłu PM-10 powyżej 50 µg/m³)	13	n/d	2	n/d	10	Portal Jakości Powietrza GIOŚ Dane stacji pomiarowej przy ul. Piłsudskiego w Ełku
Liczba zadań zrealizowanych w ramach dotacji na tworzenie/modernizację terenów zielonych	0	n/d	0	n/d	40	Urząd Miasta Ełku – Biuro Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (ha)	0	n/d	0	n/d	7,8	Beneficjenci przedsięwzięć rewitalizacyjnych
Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu (ha) wskaźnik FEWiM 2021-2027	0	n/d	0	n/d	2,7	Beneficjenci przedsięwzięć rewitalizacyjnych
Wspierana infrastruktura rowerowa (km) wskaźnik FEWiM 2021-2027	0	n/d	0,25	n/d	1,36	Urząd Miasta Ełku – Wydział Mienia Komunalnego

¹ Zmian sposobu liczenia wskaźnika. Dane dotyczą terenów komunalnych: parków spacerowo-wypoczynkowych, trawników, zieleńców.

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu 1. Poprawa jakości środowiska ²		
Numer	Tytuł przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Stan realizacji w 2024 r.
1.1.	Utworzenie „zielonej” przestrzeni społecznej na terenie dawnych koszar wojskowych (Realizator: Gmina Miasto Ełk)	Trwały prace nad przygotowaniem projektu uchwały Rady Miasta Ełku w sprawie przystąpienia do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Realizacja zaplanowanego przedsięwzięcia wymaga zmiany mpzp Ełk-Brama Mazur II (Uchwała nr V.5615 Rady Miasta Ełku z dnia 31 marca 2015 r.). Obowiązujące zapisy planu przewidują lokalizację na terenie 9UMW zabudowy usługowej nieuciążliwej z dopuszczeniem funkcji mieszkaniowej wielorodzinnej, natomiast w ramach przedsięwzięcia planowane jest utworzenie w tej lokalizacji przestrzeni publicznej z dominującą rolą zieleni. Rada Miasta Ełku podjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Ełk – Zielona Przestrzeń Ełk w dniu 26 lutego 2025 r. (nr IX.85.2025).
1.2.	Modernizacja parku znajdującego się na terenie 1 Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką SPZOZ w Lublinie Filia w Ełku (Realizator: 1 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SPZOZ w Lublinie Filia w Ełku)	1 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SPZOZ w Lublinie Filia w Ełku wykreślił przedsięwzięcie z listy inwestycji planowanych na najbliższe lata.
1.3.	Zagospodarowanie skweru im. Gen. Aleksandra Krzyżanowskiego „Wilka” przy ul. Słowackiego (Realizator: Gmina Miasto Ełk)	W ubiegłym roku została przygotowana koncepcja zagospodarowania skweru im. gen. Aleksandra Krzyżanowskiego „Wilka” przy ul. Słowackiego wraz z dokumentacją techniczną. Planowane nowe urządzenie skweru o powierzchni ok. 2,6 tys. m ² , z podziałem na strefę wypoczynkową i reprezentacyjną dla upamiętnienia żołnierzy kampanii wrześniowej, obejmuje:

² Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych znajduje się w rozdziale 4. Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Ełku 2030
<https://tiny.pl/mmq21kzq>

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu 1. Poprawa jakości środowiska ²		
Numer	Tytuł przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Stan realizacji w 2024 r.
		• budowę ciągów pieszych z kostki granitowej oraz o nawierzchni żywiczno-mineralnej wodoprzepuszczalnej, • budowę dwóch pergoli, • wykonanie oświetlenia słupowego, oświetlenia punktowego ekspozycyjnego do podświetlenia drzew i roślinności, • wykonanie monitoringu, • budowę poidła z wodą pitną, • montaż elementów małej architektury: kosze na nieczystości, ławki i siedziska, stojaki na rowery, stoły do gier, krzyż, maszty flagowe, • nasadzenie krzewów, kwiatów i drzew wysokich, • renowację istniejącego pomnika, • montaż tablicy informacyjnej w postaci taśmy filmowej z historycznymi fotografiami upamiętniającymi nieistniejące już kino oraz starą architekturę Ełku. W oparciu o te założenia Urząd Miasta Ełku złożył wniosek o dofinansowanie inwestycji z programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027 (działanie 12.01 Rewitalizacja obszarów miejskich). Całkowity planowany koszt wynosi 2,83 mln zł, a wnioskowana kwota dofinansowania 2,40 mln zł.
1.4.	Zagospodarowanie terenu wzdłuż rzeki Ełk przy ulicy Żeromskiego (Realizator: Gmina Miasto Ełk)	Przedsięwzięcie było ujęte w Programie Rewitalizacji Ełku na lata 2016-2023, ale nie zostało w pełni zrealizowane. W oparciu o koncepcję zagospodarowania, w 2018 r. została wykonana droga rowerowa do ul. Żeromskiego i Placu Katedralnego. Dokonano również nasadzeń drzew wzdłuż brzegu rzeki Ełk na odcinku od ul. Wojska Polskiego do mostu pieszo-rowerowego. W 2022 r. powstała ścieżka o nawierzchni mineralnej (158m), biegnąca wzdłuż rzeki Ełk od skweru do ul. Stary Rynek. Aby dokończyć zagospodarowanie tego terenu, w 2024 r. Urząd Miasta Ełku złożył wniosek o dofinansowanie inwestycji z programu regionalnego Fundusze Europejskie

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu 1. Poprawa jakości środowiska ²		
Numer	Tytuł przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Stan realizacji w 2024 r.
		dla Warmii i Mazur 2021-2027 (działanie 12.01 Rewitalizacja obszarów miejskich). Zakres planowanego przedsięwzięcia (ok. 9,9 tys. m²): • budowa ciągu pieszego z nawierzchni utwardzonej mineralnej naturalnej wodoprzepuszczalnej, budowa ciągu pieszego z kostki bezfazowej – połączenie między istniejącymi chodnikami, wyrównanie i utwardzenie nawierzchni istniejącego przejazdu wydłuż bloku, • rozbudowa oświetlenia i monitoringu, • rozbudowa placu zabaw z nawierzchnią bezpieczną oraz elementem wspinaczkowym ze zjeżdżalnią, • budowa wierzbowej altany o konstrukcji metalowej i trzech drewnianych pergoli półotwartych, • montaż elementów małej architektury: ławek, koszy na śmieci, koszy na psie odchody, stojaków na rowery, hamaków, siedzisk kompozytowych, stołów do gry w szachy z siedziskami, • nasadzenia zieleni. Całkowity planowany koszt wynosi 1,21 mln zł, a wnioskowana kwota dofinansowania 1,03 mln zł.
1.5.	Zagospodarowanie zielenią i małą architekturą fragmentu chodnika wzdłuż ul. Wojska Polskiego 34 (Realizator: Gmina Miasto Elk)	Poszukiwane jest źródło finansowania przedsięwzięcia, w oparciu o istniejącą koncepcję zagospodarowania.
1.6.	Poprawa społecznych i środowiskowych funkcji Placu Miejskiego (Realizator: Gmina Miasto Elk)	W przyjętym przez Radę Miasta Elku budżecie miasta na 2025 r. znalazły się środki w wysokości 80 tys. zł na wykonanie projektu zagospodarowania Placu Miejskiego.

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu 1. Poprawa jakości środowiska ²		
Numer	Tytuł przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Stan realizacji w 2024 r.
1.7.	Utworzenie skweru z tężnią solankową przy ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego (Realizator: Gmina Miasto Elk)	W 2024 r. nie były podejmowane działania w celu realizacji przedsięwzięcia. W wyniku głosowaniu na projekty zgłoszone do Elckiego Budżetu Obywatelskiego 2024, mieszkańcy i mieszkanki Elku wybrali budowę tężni solankowej przy ul. Nadjeziornej (poza obszarem rewitalizacji). W grudniu 2024 roku ogłoszono przetarg na wykonanie inwestycji. Konieczne zatem wydaje się przeanalizowanie zapotrzebowania na kolejny taki obiekt w Elku (przy ul. Piłsudskiego).
1.8.	Zielone przystanki autobusowe (Realizator: Gmina Miasto Elk)	Przedsięwzięcie posiada opracowaną dokumentację techniczną oraz wymagane opinie i uzgodnienia. Trwało poszukiwanie źródeł finansowania. Utworzenie zielonych przystanków autobusowych było elementem projektu z zakresu mobilności miejskiej, który Urząd Miasta Elku zgłosił do dofinansowania z programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027. Z powodu braku pozytywnej oceny, działanie to zostało ujęte w kolejnym wniosku o dofinansowanie, tym razem z tzw. funduszy szwajcarskich, jako część szerszej koncepcji rozwoju Elku. Zakres planowanej inwestycji obejmuje: • montaż na przystankach wiat autobusowych (16 szt., w tym 7 na obszarze rewitalizacji) i rowerowych (3 szt., w tym 2 na obszarze rewitalizacji) z dachami pokrytymi roślinnością, • wykonanie nasadzeń drzew, krzewów i innych roślin oraz elementów małej architektury, • przebudowę infrastruktury przystankowej. Przewidywany koszt wynosi 2,83 mln zł (100% dofinansowania).
1.9.	Strefa aktywności nad rzeką Elk (Realizator: Gmina Miasto Elk)	Przedsięwzięcie zakłada zagospodarowanie terenu wzdłuż rzeki jako miejsca odpoczynku i rekreacji, dedykowanego młodzieży. Potwierdzeniem potrzeby utworzenia takiej przestrzeni były wyniki akcji pn. „Skrzynka Pomysłów”, przeprowadzonej w 2024 r. na bazie postulatów Dziecięco-Młodzieżowej Rady Miasta

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu 1. Poprawa jakości środowiska ²		
Numer	Tytuł przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Stan realizacji w 2024 r.
		Elku. Uczniowie elckich szkół podzielili się pomysłami na ciekawe działania w mieście, wśród których znalazły się m.in. pumptrack, skatepark, place zabaw dla większych dzieci (np. z tyrolką), miejsce na ognisko. Wykonane analizy, przed przystąpieniem do sporządzania koncepcji zagospodarowania i dokumentacji technicznej, wykazały brak możliwości realizacji tego typu inwestycji nad rzeką Elk z powodu magistralnej sieci ciepłowniczej – napowietrznej (działka nr 553/2). Oznacza to konieczność znalezienia innej lokalizacji na obszarze rewitalizacji lub poza nim, bądź rezygnację z przedsięwzięcia.
1.10.	Zielone dotacje na rewitalizację (Realizator: Gmina Miasto Elk)	W ramach otwartego konkursu ofert na działalność pożytku publicznego na rzecz miasta Elku w 2024 r. można było otrzymać dotację na wsparcie oddolnych inicjatyw mieszkańców w zakresie zieleni w przestrzeniach publicznych obszaru rewitalizacji np.: ogrody deszczowe, zielone przystanki, dachy, fasady i ściany, stawy retencyjne, niecki, zbiorniki, rowy bioretencyjne itp. O te środki mogły ubiegać się organizacje pozarządowe oraz inne podmioty, które są uprawnione w myśl ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Informacja o konkursie pojawiła się na stronie internetowej www.elk.pl oraz w serwisie społecznościowym. W konkursie nie wpłynęła żadna oferta na tego typu działania. Podobna sytuacja ma miejsce w konkursie na 2025 r. W związku z tym należy zastanowić się nad zmianą formy wspierania społecznych inicjatyw służących zazielenianiu przestrzeni w centrum Elku. Wartości osiągniętych w 2024 r. wskaźników przedsięwzięcia: • Liczba udzielonych dotacji – 0 (docelowa wartość: 40), • Powierzchni utworzonych lub zmodernizowanych terenów zielonych – 0 ha (docelowa wartość: ok. 1,5 ha).

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu 1. Poprawa jakości środowiska ²		
Numer	Tytuł przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Stan realizacji w 2024 r.
1.11.	Warsztaty zakładania rabat siedliskowych (Realizator: Gmina Miasto Elk/Centrum Edukacji Ekologicznej)	Warsztaty odbyły się w dniu 4 kwietnia 2024 r. w hali im. Leszka Błazyńskiego. Wzięły w nich udział 22 osoby. Na organizację wydarzenia wydano ok. 4 tys. zł. W programie znalazły się takie punkty jak prezentacja roślin rodzimych, tworzenie kompozycji roślinnych w donicach, sadzenie ziół w pojemnikach. Planowane jest organizowanie warsztatów corocznie do 2030 r. Wartości osiągniętych w 2024 r. wskaźników przedsięwzięcia: • Liczba przeprowadzonych warsztatów z zakresu edukacji ekologicznej – 1 (docelowa wartość: 7); • Liczba osób, które nabyły umiejętności w zakresie tworzenia terenów zielonych – 22 (docelowa wartość: 105).
1.12.	Rozwój sieci dróg rowerowych (Realizator: Gmina Miasto Elk)	Przedsięwzięcie przewiduje wykonanie dróg rowerowych w ul. Chopina, ul. Toruńskiej, na Placu Katedralnym oraz budowę kładki pieszo-rowerowej nad rzeką Elk przy ul. Stary Rynek. Działania te posiadają dokumentację techniczną i zostały ujęte we wniosku o dofinansowanie z tzw. funduszy szwajcarskich, jako część szerszej koncepcji rozwoju Elku. Planowany koszt tych inwestycji wynosi ok. 5 mln zł (100% dofinansowania). Infrastruktura rowerowa jest również przewidziana w ramach przebudowy dróg na obszarze rewitalizacji – przedsięwzięcie 1.13. opisane w kolejnym punkcie.
1.13.	Przebudowa ulic obszaru rewitalizacji na potrzeby zrównoważonej mobilności miejskiej (Realizator: Gmina Miasto Elk)	W ubiegłym roku przebudowano ul. 3 Maja na długości ok. 254 mb. W ramach inwestycji wykonano nową nawierzchnię bitumiczną jezdni, chodniki z płyt betonowych i kostki granitowej surowo łupanej, wjazdy i miejsca parkingowe z kostki brukowej betonowej, ścieżkę rowerową o nawierzchni bitumicznej koloru czerwonego. Ponadto wykonano oznakowanie, odwodnienie nawierzchni w postaci kanalizacji deszczowej, montaż stojaków rowerowych, budowę przyłączy kanalizacji sanitarnej, sieci wodociągowej wraz z przyłączami, oświetlenia ulicznego LED.

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu 1. Poprawa jakości środowiska ²		
Numer	Tytuł przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Stan realizacji w 2024 r.
		Trwały prace przy przebudowie ul. Małeckich (254 mb, zakończenie w 2025 r.). Wykonano nawierzchnie bitumiczne, chodniki z płyt betonowych oraz kostki granitowej surowo-łupanej, wjazdy i miejsca postojowe z kostki brukowej betonowej, kanalizację deszczową, budowę przyłączy kanalizacji sanitarnej, sieci wodociągowej wraz z przyłączami, oświetlenia ulicznego LED. Na realizację ww. działań wydatkowano 4,04 mln zł, w tym dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie 3,05 mln zł. W 2024 r. podpisana została umowa z wykonawcą przebudowy ul. Słowackiego (odcinek pomiędzy ul. Armii Krajowej a ul. Mickiewicza). Zakres inwestycji obejmuje wykonanie nowej nawierzchni jezdni, chodników, drogi dla rowerów, kanalizacji deszczowej, sieci wodociągowej, oświetlenia i kanalizacji teletechnicznej. Koszt inwestycji ma wynieść ok. 3,14 mln zł (1,52 mln zł dofinansowania z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg). Wartości osiągniętych w 2024 r. wskaźników przedsięwzięcia: • Długość zmodernizowanych dróg – 0,254 km (docelowa wartość: 1 km); • Wsparta infrastruktura rowerowa – 0,25 km (docelowa wartość: 500 m).

Cel 2. Aktywizacja oraz integracja społeczna

W ramach celu 2. instytucje i organizacje z sektora pomocy społecznej będą wspierać osoby w trudnej sytuacji życiowej. Działania zaplanowane w GPR mają podnieść kompetencje społeczne i zawodowe mieszkanek i mieszkańców obszaru rewitalizacji, co w rezultacie pomoże ograniczyć negatywne zjawiska społeczne. Czynnikiem sprzyjającym osiągnięciu celu GPR jest potencjał i doświadczenie realizatorów tych działań, jak również zasób istniejącej i planowanej infrastruktury, w szczególności MOPS, Elckiego Centrum Rewitalizacji Społecznej STAJNIA oraz instytucji kultury.

Liczba ludności obszaru rewitalizacji Elku, zameldowanej na pobyt stały na koniec 2024 r., wyniosła 13 021 osób (23,9% mieszkańców Elku). W porównaniu do danych z końca 2021 r., na podstawie których wyznaczano obszar rewitalizacji, liczba mieszkańców zmniejszyła się o 746 osób. Największy ubytek dotyczył ulic Gdańskiej, Orzeszkowej, Słowackiego, Wawelskiej i Sikorskiego. W okresie 2021-2024 ludność miasta zmalała o 1 882 osoby.

Tabela 2 Liczba osób zameldowanych na koniec 2024 r. (zameldowania stałe, źródło: Urząd Miasta Elku)

Obszar rewitalizacji	Elk
13 021 osób	54 447 osób

Tabela 3 Różnica liczby mieszkańców poszczególnych ulic obszaru rewitalizacji pomiędzy 2024 r. a 2021 r. (zameldowania stałe, źródło: Urząd Miasta Elku)

Ulica	Zmiana liczby ludności pomiędzy 2024 r. a 2021 r.
3 Maja	-20
Armii Krajowej	-22
Chopina	-48
Dąbrowskiego	+7
Garnizonowa	0
Gdańska	-121
Gizewiusza	-11
Konopnickiej	+3
Kościuszki	-17
Magazynowa	-26

Ulica	Zmiana liczby ludności pomiędzy 2024 r. a 2021 r.
Małeckich	-18
Mickiewicza (bez numerów nieparzystych od 1 do 13)	-57
Moniuszki	-14
Orzeszkowej	-84
Piłsudskiego (tylko numery nieparzyste)	-10
Plac Katedralny	-1
Plac Miejski	0
Stary Rynek	-1
Sikorskiego (tylko numery parzyste od 8 do 18)	-65
Słowackiego	-78
Szkolna	-2
Świackiego Sępa	-27
Toruńska	-16
Wawelska	-65
Wojska Polskiego (tylko numery parzyste do 46a)	-32
Żeromskiego	-21
Różnica	-746

Jedną z przyczyn malejącej liczby ludności obszaru rewitalizacji może być duża skala problemów społecznych, które obniżają jakość życia. Osoby mające taką możliwość (zwłaszcza młode, aktywne zawodowo), szukają bezpieczniejszego i bardziej przyjaznego środowiska, podejmując decyzje o zmianie miejsca zamieszkania.

Sytuację społeczną na obszarze rewitalizacji mierzą 2 wskaźniki, przedstawiające jedne z głównych przyczyn udzielania świadczeń pomocy społecznej w Ełku. Pierwszą z nich jest ubóstwo, polegające na braku dostatecznych środków materialnych do zaspokajania potrzeb życiowych jednostki lub rodziny. Ubóstwo powiązane jest z innymi problemami, np. z bezrobociem, długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością. W 2024 r. pomoc społeczną z tytułu ubóstwa otrzymywały 462 osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji (43% ogółu mieszkańców Ełku, otrzymujących tego typu wsparcie).

W ostatnich latach nastąpił wzrost skali ubóstwa, który można powiązać z procesem starzenia się społeczeństwa. W zeszłym roku liczba osób w wieku poprodukcyjnym w Ełku

wynosiła 13 465, o 930 więcej niż w 2021 r. Obszar rewitalizacji w dużej mierze zamieszkiwany jest przez ludność w wieku senioralnym, w tym osoby samotne. Ubóstwo osób starszych i samotnych jest ważnym wyzwaniem dla polityki społecznej i zdrowotnej.

Kolejnym z analizowanych problemów społecznych na obszarze rewitalizacji jest niewydolność opiekuńczo-wychowawcza w rodzinach. Pojawia się ona w środowiskach wieloprogowych, doświadczających bezrobocia, ubóstwa materialnego, złych warunków mieszkaniowych i różnych dysfunkcji. Bardzo często jest to wynik niskiego poziomu wykształcenia, niskich aspiracji życiowych, a także niechęci wobec instytucji oferujących pomoc i wsparcie. Z drugiej strony, problemy pojawiają się również w rodzinach posiadających dobre warunki życiowe, przede wszystkim ze względu na zbyt duże aspiracje i oczekiwania rodziców wobec dzieci, a także konsumpcyjny styl życia. Tym, co może łączyć różne przypadki niewydolności opiekuńczo-wychowawczej, jest przede wszystkim niedobór kompetencji rodzicielskich.

W 2024 r. 75 rodzin (279 osób) z obszaru rewitalizacji otrzymywało pomoc społeczną z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Stanowiło to 38% rodzin w Ełku, zmagających się z tym problemem.

Wyzwaniem we wprowadzaniu zmian społecznych jest dziedziczność problemów i dysfunkcji, która powoduje, że kolejne pokolenia czerpią poglądy i wzorce zachowań od swoich rodzin. Grozi to pogłębianiem się obszarów wykluczenia społecznego. Realność tego problemu można zaobserwować na przykładzie Szkoły Podstawowej nr 2, skupiającej dzieci i młodzież z obszaru rewitalizacji. Według diagnozy potrzeb edukacyjnych szkoły, obejmującej dane z roku szkolnego 2023/2024, znaczna część uczniów wywodzi się z rodzin dysfunkcyjnych, a tym samym zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wielu rodziców to osoby bezrobotne utrzymujące się z zasiłków rodzinnych i socjalnych, a także pracujące dorywczo, w większości z wykształceniem niższym niż średnie. Około 30% uczniów korzysta z różnych form wsparcia materialnego. Spośród 763 uczniów, 14 % sprawia poważne problemy wychowawcze, około 43% ma niską motywację do nauki, niechęć do podejmowania nowych wyzwań.

Bierność rodziców wpływa często demotywująco na zachowania i chęć do nauki dzieci, korzystanie z dodatkowych zajęć pozaszkolnych (językowych, sportowych, muzycznych, artystycznych), kontakt z kulturą, uczestniczenie w wycieczkach i wyjazdach turystyczno-krajoznawczych. Rodzice nie motywują dzieci do rozwijania pasji i zainteresowań. Pomimo pobieranych świadczeń rodzinnych na dzieci, szkoła nie zauważyła wzrostu liczby uczniów i uczennic biorących udział w wycieczkach szkolnych, wyjazdach edukacyjnych, korzystających z wyjść do kina, teatru, a także tych, którzy uczęszczają na dodatkowe płatne zajęcia pozaszkolne.

Dlatego tak ważna jest realizacja różnorodnych działań, dających szansę na wyjście z dziedziczonych problemów społecznych. Powinny obejmować one pracę z całymi rodzinami, ale także wspieranie poszczególnych jej członków oraz integrację z lokalną wspólnotą. Zaplanowane w GPR projekty społeczne były w 2024 r. w większości na etapie przedrealizacyjnym - praca nad koncepcją/zakresem wsparcia, poszukiwanie źródeł finansowania.

Tabela 4 Wskaźniki realizacji celu 2. Aktywizacja oraz integracja społeczna

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa ³		Wartość 2024 r.		Wartość docelowa	Źródło danych
	Obszar rewitalizacji (OR)	Średnia miejska (ŚM)	OR	ŚM	OR	
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa na 100 mieszkańców	3,28	1,70	3,55	1,96	2,30	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elku
Liczba rodzin ⁴ korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 100 mieszkańców	0,42	0,20	0,58	0,36	0,30	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elku
Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji wskaźnik FEWiM 2021-2027	13 767	n/d	13 021	n/d	14 000	Urząd Miasta Elku – Wydział Strategii i Rozwoju
Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie wskaźnik FEWiM 2021-2027	0	n/d	15	n/d	390	Beneficjenci przedsięwzięć rewitalizacyjnych

³ Wartość bazowa pomocy społecznej dotyczy okresu COVID-19 (2021 r.), gdy MOPS odnotował mniejszą liczbę zgłaszających się po wsparcie niż w okresie przed- i popandemicznym.

⁴ Zmiana nazwy wskaźnika z „Liczba osób...” na „Liczba rodzin...” w celu zachowania spójności ze sposobem delimitacji obszaru rewitalizacji.

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu 2. Aktywizacja oraz integracja społeczna ⁵		
Numer	Tytuł przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Stan realizacji w 2024 r.
2.1.	STAJNIA – aktywna integracja Realizator: Gmina Miasto Ełk/MOPS	Został złożony wniosek o dofinansowanie z programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2021. W 2024 r. trwała jego ocena. Projekt zakłada podniesienie kompetencji społecznych i zawodowych 24 osób. Skierowany jest do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, biernych zawodowo. Łączny koszt projektu ma wynieść 828 tys. zł, a wnioskowane dofinansowanie to 94,5% tej kwoty.
2.2.	BEZPIECZNIE I SKUTECZNIE Realizator: Gmina Miasto Ełk/MOPS	Projekt nie był realizowany w 2024 r. MOPS w Ełku zakończył w I kwartale 2024 r. realizację projektu o analogicznym tytule, który będzie podstawą do zaplanowania działań w ramach GPR. Zrealizowano m.in. indywidualne konsultacje ze specjalistami (prawnik, psycholog, pedagog, logopeda, terapeuta ds. uzależnień), zajęcia rozwojowe i wspierające, szkolenia i wsparcie osób realizujących zadania przeciwdziałania przemocy, kampanie społeczne Pomarańczowej i Białej Wstążki.
2.3.	WSPARCIE – rozwój usług społecznych Realizator: Gmina Miasto Ełk/MOPS	Projekt nie był realizowany w 2024 r. Planowane złożenie wniosku o dofinansowanie projektu w 2025 r. z programu regionalnego FEWiM 2021-2027 (instrument ZIT Ełk).
2.4.	Centrum Młodego Człowieka Realizator: Human „Lex” Instytut	Projekt nie był realizowany w 2024 r. Planowane złożenie wniosku o dofinansowanie projektu w 2025 r. z programu regionalnego FEWiM 2021-2027 (instrument ZIT Ełk).

⁵ Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych znajduje się w rozdziale 4. Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Ełku 2030
<https://tiny.pl/mmq21kzq>

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu 2. Aktywizacja oraz integracja społeczna ⁵		
Numer	Tytuł przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Stan realizacji w 2024 r.
2.5.	Wspieranie osób bezrobotnych oraz innych niepozostających w zatrudnieniu Realizator: Gmina Miasto Ełk/MOPS	Przedsięwzięcie ma charakter ciągły. W 2024 r. MOPS w Ełku przeprowadził następujące działania: • realizacja programu prac społecznie użytecznych we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy i kierowanie osób do programu celem aktywizacji zawodowej; • kierowanie osób do udziału w programie reintegracji społeczno-zawodowej w centrach integracji społecznej; • aktywizacja społeczno-zawodowa w ramach działalności ECRS STAJNIA; • realizacja pracy socjalnej przy wykorzystaniu narzędzi aktywnej integracji, tj. kontraktów socjalnych. Wartości osiągniętych w 2024 r. wskaźników przedsięwzięcia: • liczba osób objętych kontraktami socjalnymi – 48 (wartość docelowa: 20); • liczba osób objętych programem prac społecznie użytecznych – 14 (wartość docelowa: 10); • liczba osób skierowanych do indywidualnych programów zatrudnienia socjalnego (IPZS) realizowanych w ramach programu reintegracji społeczno-zawodowej centrum integracji społecznej – 50 (wartość docelowa: 20); • liczba realizowanych kontraktów socjalnych – 48 (wartość docelowa: 20); • liczba programów zatrudnienia socjalnego – 49 (wartość docelowa: 20). Poniesione koszty przez realizatora przedsięwzięcia w 2024 r.: 57,3 tys. zł. (środki własne). Koszty uczestnictwa w centrach integracji społecznej, do których kieruje MOPS, są ponoszone przez te podmioty.

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu 2. Aktywizacja oraz integracja społeczna ⁵		
Numer	Tytuł przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Stan realizacji w 2024 r.
2.6.	Dom Sąsiedzki Realizator: Fundacja Innowacja	Projekt nie był realizowany w 2024 r. Planowane złożenie wniosku o dofinansowanie projektu w 2025 r. z programu regionalnego FEWiM 2021-2027 (instrument ZIT Elk).
2.7.	Nowe perspektywy Realizator: Gmina Miasto Elk	Projekt nie był realizowany w 2024 r. W 2025 r. planowane jest rozpoczęcie działań integracyjnych i animacyjnych społeczności lokalnych, organizacja wydarzeń, wsparcie streetworkerów oraz uruchomienie poradnictwa specjalistycznego.
2.8.	To jest moje miejsce bo kocham to miejsce Realizator: Human „Lex” Instytut	Projekt nie był realizowany w 2024 r. Planowane złożenie wniosku o dofinansowanie projektu w 2025 r. z programu regionalnego FEWiM 2021-2027 (instrument ZIT Elk).
2.9.	Ring kultury Realizator: Elckie Centrum Kultury	Projekt nie był realizowany w 2024 r. Realizacja projektu została zaplanowana na lat 2026-2028. W 2025 r. poszukiwane będą źródła dofinansowania planowanych działań.
2.10.	Źródła Realizator: Miejska Biblioteka Publiczna	Projekt nie był realizowany w 2024 r. W 2025 r. poszukiwane będą źródła dofinansowania planowanych działań.
2.11.	Multiteka Realizator: Miejska Biblioteka Publiczna	Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nasierowskiej w Elku wspólnie z Biblioteką Publiczną w Alytusie im. Jurgisa Kuncinasa realizowała projekt „Mądrość i rozwój dla społeczności transgranicznych” (zakończenie w 2025 r.). W ramach projektu przewidziano remont dwóch pomieszczeń na drugim piętrze - dział Multiteka. W 2024 r. wykonano prace remontowe obejmujące szpachlowanie, gruntowanie,

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu 2. Aktywizacja oraz integracja społeczna ⁵		
Numer	Tytuł przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Stan realizacji w 2024 r.
		malowanie ścian i sufitów, wymianę paneli LED oraz zakupiono sprzęt cyfrowy (gogle VR, tablety, projektor, komputery gamingowe). Ponadto zrealizowano 8 wydarzeń dla młodzieży, seniorów i bibliotekarzy, m.in. programy szkoleniowe, dzielenie się dobrymi praktykami, wspólne obozy dla młodzieży czy spotkania z seniorami w zakresie wykorzystywania zasobów i umiejętności cyfrowych niezbędnych we współcześnie zmieniającym się świecie. Wartości osiągniętych w 2024 r. wskaźników: • Liczba obiektów kulturalnych objętych wsparciem – 1 (wartość docelowa: 1); • Liczba zrealizowanych wydarzeń – 8 (wartość docelowa: 6); • Liczba uczestników wydarzeń integracji międzypokoleniowej – 120 (wartość docelowa: 100). Poniesione koszty w 2024 r. – 222 tys. zł (w tym dofinansowanie z Programu Współpracy Interreg V-A Litwa-Polska 2021-2027 na poziomie 80%).
2.12.	Przebudowa i modernizacja Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Zofii Nasierowskiej w Ełku Realizator: Miejska Biblioteka Publiczna	Projekt nie był realizowany w 2024 r. Przygotowana jest koncepcja modernizacji i przebudowy biblioteki oraz dokumentacja techniczna. Planowane złożenie wniosku o dofinansowanie z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności nie doszło do skutku ze względu na brak środków finansowych na wkład własny do projektu.
2.13.	Przestrzeń otwarta „Spotkajmy się” Realizator: Gmina Miasto Ełk/MOPS – ECRS STAJNIA	W Ełckim Centrum Rewitalizacji Społecznej STAJNIA przeprowadzono następujące działania skierowane do młodzieży: warsztaty fotograficzne, zajęcia z tenisa stołowego, punkt wolontariatu, warsztaty kulinarne.

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu 2. Aktywizacja oraz integracja społeczna ⁵		
Numer	Tytuł przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Stan realizacji w 2024 r.
		Od grudnia 2024 r. MOPS w Ełku realizuje projekt z programu Litwa-Polska pn. „Smaki transgraniczne: łączenie społeczności poprzez wymianę kulinarną, festiwale kulinarne i inicjatywy na rzecz zdrowego stylu życia”. Projekt jest skierowany do ełckiej młodzieży i seniorów. Wartości osiągniętych w 2024 r. wskaźników przedsięwzięcia: • liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej – 15 (wartość docelowa: 20), • liczba utworzonych miejsc świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej istniejących po zakończeniu projektu – 0 (wartość docelowa: 1). Koszty realizacji zostały poniesione w ramach bieżącej działalności ECRS STAJNIA oraz realizacji projektu (brak możliwości wyodrębnienia kosztów).

Rysunek 3 Wyremontowane pomieszczenia Multiteki w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Elku oraz przykłady działań społecznych w projekcie „Mądrość i rozwój społeczności transgranicznych (źródło: MBP im. Zofii Nasierowskiej w Elku)

Cel 3. Poprawa warunków zamieszkania i stanu technicznego budynków

Cel 3. GPR zakłada poprawę stanu technicznego budynków i standardu mieszkań na obszarze rewitalizacji, w szczególności znajdującego się w zasobie miasta. Ma to sprzyjać osiągnięciu pozostałych celów programu:

- poprawie jakości środowiska poprzez mniejszą emisję szkodliwych pyłów i gazów do powietrza w wyniku likwidacji pieców węglowych i termomodernizacji;
- eliminowaniu problemów społecznych poprzez działania poprawiające warunki mieszkaniowe, które są jednym z kluczowych elementów budowy dobrostanu życiowego.

W zasobie mieszkaniowym miasta, ze względu na brak możliwości technicznych, nadal znajdują się lokale o obniżonym standardzie. W 2024 r. na obszarze rewitalizacji 202 mieszkania komunalne były ogrzewane piecami węglowymi (339 ogółem w mieście). W porównaniu do 2021 r. liczba takich mieszkań zmalała o 67 (-25%). Poprawił się również standard sanitarny wyposażenia mieszkań komunalnych. W 2021 r. 246 mieszkań zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji nie miało oddzielnej łazienki. Przez 3 lata wartość ta spadła o prawie 55%.

W ubiegłym roku miasto podjęło różne działania, by poprawić warunki mieszkaniowe w budynkach komunalnych (szczegóły w tabelach na kolejnych stronach). Nie ma możliwości doprowadzenia mieszkalnego zasobu komunalnego do idealnego stanu. Często jest to niewykonalne z powodów technicznych – najstarsze budynki były budowane według dawnych standardów i ich modernizacja wymagałaby bardzo kosztownych prac. Trzeba też pamiętać, że mieszkania komunalne służą jako pomoc dla osób w trudnej sytuacji finansowej, więc ich standard nie będzie dorównywał rynkowi prywatnemu.

Tabela 5 Wskaźniki realizacji celu 3. Poprawa warunków zamieszkania i stanu technicznego budynków

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa		Wartość 2024 r.		Wartość docelowa	Źródło danych
	Obszar rewitalizacji (OR)	Średnia miejska (ŚM)	OR	ŚM	OR	
Liczba mieszkań komunalnych ogrzewanych piecami węglowymi na 100 mieszkańców	1,95	0,80	1,55	0,62	1,30	Urząd Miasta Ełku – Wydział Mienia Komunalnego
Liczba mieszkań komunalnych niewyposażonych w łazienkę na 100 mieszkańców	1,79	0,62	0,86	0,27	1,40	Urząd Miasta Ełku – Wydział Mienia Komunalnego
Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej wskaźnik FEWiM 2021-2027	0	n/d	72	n/d	462	Beneficjenci przedsięwzięć rewitalizacyjnych
Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej wskaźnik FEWiM 2021-2027	0	n/d	0	n/d	6	Beneficjenci przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu 3. Poprawa warunków zamieszkania i stanu technicznego budynków ⁶		
Numer	Tytuł przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Stan realizacji w 2024 r.
3.1.	Zwiększenie efektywności energetycznej budynków publicznych Gminy Miasta Ełk Realizator: Gmina Miasto Ełk	W ramach przedsięwzięcia zaplanowano modernizację energetyczną budynków użyteczności publicznej Gminy Miasta Ełk. W 2024 r. rozpoczęto remont dachu z wymianą poszycia, remont konstrukcji drewnianej dachu oraz remont i ocieplenie stropu w budynku Szkoły Podstawowej nr 2. Wydano 117 196,52 zł (budżet miasta), a całość inwestycji ma wynieść 4,36 mln zł (w tym 4,15 mln zł dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych). Ponadto przygotowywany był projekt ocieplenia części szkoły - dobudówki do budynku głównego. Pod koniec ubiegłego roku podpisana została umowa z wykonawcą na przebudowę i rozbudowę Parku Wodnego, której częścią będzie wykonanie termomodernizacji budynku (ocieplenie ścian, stropów i dachów, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, adaptacja i rozbudowa instalacji fotowoltaicznej, wprowadzenie instalacji odzysku ciepła, organicznie i monitoring zużycia energii). Prace mają ruszyć na przełomie czerwca i lipca 2025 roku i zakończyć się w ciągu 730 dni od podpisania umowy. Gmina Miasto Ełk pozyskała 27,99 mln zł z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych, a całość prac w Parku Wodnym będzie kosztowała 39,87 mln zł. Wartości osiągniętych w 2024 r. wskaźników przedsięwzięcia: • budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej – 0 (wartość docelowa: 5), • Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej (MWh/rok) – 0 (wartość docelowa: 2 200).

⁶ Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych znajduje się w rozdziale 4. Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Ełku 2030
<https://tiny.pl/mmq21kzq>

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu 3. Poprawa warunków zamieszkania i stanu technicznego budynków ⁶		
Numer	Tytuł przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Stan realizacji w 2024 r.
3.2.	Zwiększenie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych Realizator: wspólnoty mieszkaniowe z obszaru rewitalizacji Ełku, "Administrator" sp. z o.o., Gmina Miasto Ełk	Wykaz prac wykonanych w 2024 r. w budynkach wielorodzinnych, położonych na obszarze rewitalizacji: • ul. Gdańska 8 – remont dachu z dociepleniem; • ul. Gdańska 27, 29 – remonty elewacji z dociepleniem; • ul. Słowackiego 30a - remont dachu z dociepleniem; • ul. Orzeszkowej 17 – remont elewacji frontowej; • ul. Mickiewicza 38 – remont elewacji szczytowej; • ul. Żeromskiego 8 – remont dachu z dociepleniem; • ul. Moniuszki 5 – remont elewacji; • ul. Wojska Polskiego 38 – docieplenie ścian o strony podwórka wraz z wymianą obróbki blacharskiej i wykończeniem pod dach; • ul. Chopina 17 – wykonanie izolacji termicznej i przeciwwilgociowej ścian piwnic; • ul. Mickiewicza 24/Orzeszkowej 2 – remont pokrycia dachu z dociepleniem; • ul. Orzeszkowej 9 – wymiana drzwi wejściowych do klatki schodowej; • ul. Orzeszkowej 16 – remont i przebudowa schodów zewnętrznych wraz z zadaszeniem oraz remont i wymiana stropów dachowych drewnianych w poziomie parteru budynku; • ul. Świackiego Sępa 4 – wymiana drzwi wejściowych do klatki schodowej; • ul. Armii Krajowej 23 - wymiana drzwi wejściowych do klatki schodowej; • ul. Dąbrowskiego 21 - wymiana drzwi wejściowych do klatki schodowej. Wykonanie tych działań wiązało się z kosztami w wysokości ok. 2,26 mln zł, w tym: • środki wspólnot mieszkaniowych – ok. 0,42 mln zł; • kredyt – 0,66 mln zł;

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu 3. Poprawa warunków zamieszkania i stanu technicznego budynków ⁶		
Numer	Tytuł przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Stan realizacji w 2024 r.
		• budżet państwa – 0,95 mln zł; • budżet miasta – 0,16 mln zł; • środki z wpływów bieżących – 0,07 mln zł. Wartości osiągniętych w 2024 r. wskaźników przedsięwzięcia: • Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej – 72 (wartość docelowa: 469); • Liczba mieszkańców wyremontowanych nieruchomości – 434 osoby (wartość docelowa: 950 osób).
3.3.	Remonty mieszkań i budynków w celu podniesienia standardu zamieszkania na obszarze rewitalizacji Ełku Realizator: Gmina Miasto Ełk	Przedsięwzięcie ma na celu podwyższenie standardu mieszkaniowego w lokalach komunalnych i częściach wspólnych budynków. Zrealizowano następujące, główne działania: • remont klatek schodowych w budynkach przy ul. Wawelskiej 2, Orzeszkowej 22; • remont klatki schodowej i korytarzy wspólnych w budynkach przy ul. Chopina 21, Gdańskiej 20; • remonty mieszkań (pustostanów) przy ul. Orzeszkowej 15a/6, 15a/10, 15a/11, 16/4, Żeromskiego 6/4, Chopina 16/18, Kościuszki 17/5, Gdańska 20/5, Armii Krajowej 25/4. Inne (uzupełniające) działania, realizujące cel przedsięwzięcia: • wykonanie instalacji c.o. i c.w.u. wraz z montażem kotła gazowego: Chopina 4/4, Słowackiego 4/1, 1a, 3, 4, Stary Rynek 4/4, Mickiewicza 38a /4, 5, 8, 9, Mickiewicza 26/6; • wykonanie instalacji c.o. Orzeszkowej 16/1, Kościuszki 17/5; • remont instalacji gazowej: Orzeszkowej 10/13, 15, 17;

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu 3. Poprawa warunków zamieszkania i stanu technicznego budynków ⁶		
Numer	Tytuł przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Stan realizacji w 2024 r.
		- wymiana instalacji elektrycznej: Magazynowa 1/15, Świackiego „Sępa” 2/1, 4/1, Armii Krajowej 33/3a, 7, Gdańska 20/5, Armii Krajowej 8/10; - remont i przebudowa schodów zewnętrznych wraz z zadaszeniem, remont i wymiana stropów drewnianych w poziomie parteru budynku, wymiana uszkodzonych belek na klatce schodowej w budynku przy ul. Orzeszkowej 16. Wykonanie wszystkich powyższych działań wiązało się z kosztami w wysokości ok. 1,15 mln zł, w tym: - budżet miasta – 0,17 mln zł; - środki z wpływów bieżących wspólnot – 0,98 mln zł. Wartości osiągniętych w 2024 r. wskaźników przedsięwzięcia: - Liczba wyremontowanych mieszkań (szt.) – 9 (wartość docelowa: 4), - Liczba wyremontowanych wewnętrznych części wspólnych – klatki, korytarze wspólne (szt.) – 4 (wartość docelowa: 7); - Liczba mieszkańców wyremontowanych mieszkań (osoby) – 13 (wartość docelowa: 22), - Liczba mieszkańców wyremontowanych budynków (osoby) – 84 (wartość docelowa: 145). Został złożony wniosek o dofinansowanie z „Bezzwrotnego wsparcia budownictwa z Funduszu Dopłat” (BGK) na remont pustostanów w budynkach: ul. A. Mickiewicza 39a/12, Magazynowa 2/1, E. Orzeszkowej 3/8, Wawelska 2/11.
3.4.	Budowa budynku komunalnego mieszkalnego wraz z kompleksowym	Pierwszym krokiem w celu realizacji przedsięwzięcia musi być zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Elk-Śródmieście (Uchwała nr XX.179.2012 Rady Miasta Elku z dnia 29 maja 2012 r.). Aktualne zapisy na terenie oznaczonym symbolem 2U-KP przewidują zabudowę usługową z parkingami wielopoziomowymi, co uniemożliwia

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu 3. Poprawa warunków zamieszkania i stanu technicznego budynków ⁶		
Numer	Tytuł przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Stan realizacji w 2024 r.
	zagospodarowaniem terenu przy ul. Elizy Orzeszkowej Realizator: Gmina Miasto Elk	przystąpienie do szczegółowego planowania i projektowania przedsięwzięcia. W 2024 r. nie rozpoczęto procedury zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Istnieje koncepcja zagospodarowania południowej części podwórka kwartału zabudowy zlokalizowanego pomiędzy ulicą Armii Krajowej, Orzeszkowej i Wawelskiej (z 2018 r.). Zakłada ona wyburzenie budynku przy ulicy Elizy Orzeszkowej 15A oraz wolnostojących garaży znajdujących się w granicach opracowania. Budynek komunalny przy ul. Orzeszkowej 15A znajduje się obecnie w bardzo złym stanie technicznym. Na „oczyszczonym” terenie ma powstać nowy budynek mieszkalny z usługami społecznymi w parterze, a teren przy budynku zostanie zagospodarowany na różnego rodzaju funkcje służące okolicznym mieszkańcom. Pod budynkiem przewidziany został parking podziemny.
3.5.	Renowacja i nadanie nowych funkcji zabytkowej kamienicy przy ul. 3 Maja 11 Realizator: Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. 3 Maja 11, Masuria Hampton House Sp. z o.o.	W 2024 r. kontynuowano prace nad przygotowaniem dokumentacji wykonawczej obiektu zabytkowego: • uzyskano pozwolenie na remont elewacji i pokrycia dachu; • uzyskano pozwolenie konserwatorskie na rozbudowę dachu, wymianę więźby dachowej; • uzyskano pozwolenie na rozbudowę dachu o taras widokowy; • złożono wniosek na remont elewacji tylnej wraz z rozbudową o windę (niezbędna była zmiana planu zagospodarowania przestrzennego obszaru rozbudowy); • złożono wniosek na przebudowę oraz zmianę sposobu użytkowania (niezbędna była zmiana planu zagospodarowania przestrzennego obszaru rozbudowy). Wykonano prace konserwatorskie zabezpieczające strukturę zabytku: • zabezpieczenie stropu parteru przez zawaleniem,

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu 3. Poprawa warunków zamieszkania i stanu technicznego budynków ⁶		
Numer	Tytuł przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Stan realizacji w 2024 r.
		zabezpieczenie dachu przed zawaleniem. W ubiegłym roku złożono wnioszek o dofinansowanie projektu pod nazwą „Renowacja i nadanie nowych funkcji zabytkowej kamienicy przy ul. 3 Maja 11” (program FEWiM 2021-2027). Wydatki na przygotowanie przedsięwzięcia wyniosły w 2024 r. 228 tys. zł (środki własne).
3.6.	Modernizacja podwórek na obszarze rewitalizacji Elku Realizator: Gmina Miasto Elk, wspólnoty mieszkaniowe	Większość zaplanowanych inwestycji jest przygotowana do realizacji. Jedynie podwórka przy ul. Słowackiego 23-25 oraz ul. Moniuszki 18 nie mają opracowanych dokumentacji technicznych na modernizację. W ubiegłym roku przeprowadzono prace na terenie przy ul. Toruńskiej 6-8: - wykonano parking z płyt ażurowych, drogę dojazdową, schody terenowe, oświetlenie; - ustawiono ławkę parkową i kosze na śmieci. Koszt inwestycji wyniósł 562 tys. zł (budżet miasta). Wartości osiągniętych w 2024 r. wskaźników przedsięwzięcia: - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana (ha) – 0,16 (wartość docelowa: 1,5), - Ludność mająca dostęp do zmodernizowanych podwórek (osoby) – 103 (wartość docelowa: 900)

Rysunek 4 Przykłady wykonanych inwestycji służących zwiększeniu efektywności energetycznej budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji – przedsięwzięcie 3.2 (fot. UM Ełku)

Komitet Rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji Miasta Elku stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy rewitalizacji z organami Gminy Miasta Elk w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Pełni również funkcję opiniodawczo-doradczą dla Prezydenta Miasta Elku w sprawach związanych z wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Elku. Komitet uprawniony jest do wyrażania opinii, stanowisk i rekomendacji oraz podejmowania inicjatyw. Zasady wyznaczania składu oraz działania Komitetu określone są w uchwale nr LIII.568.2023 Rady Miasta Elku z dnia 26 kwietnia 2023 r.

Otwarty nabór kandydatur do Komitetu przeprowadzono w okresie/maj czerwiec 2023 r. Finalnie jego skład (12 osób) został wyznaczony Zarządzeniem nr 1356.2023 Prezydenta Miasta Elku z dnia 18 lipca 2023 r. W 2024 r. doszło do 2 zmian w składzie, spowodowanych:

- wyznaczeniem nowego przedstawiciela przez Radę Miasta Elku;
- rezygnacją przedstawicielki podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić w Elku działalność społeczną, odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji – przeprowadzony został nabór uzupełniający.

Posiedzenia Komitetu odbywają się nie rzadziej niż raz na pół roku. W 2023 r. miały miejsce 2 posiedzenia i 1 spotkanie warsztatowe, a w 2024 r. 2 posiedzenia. Protokoły z posiedzeń dostępne są w BIP Urzędu Miasta Elku (Strategie, raporty, opracowania – Program Rewitalizacji Elku – Komitet Rewitalizacji), link https://bip.elk.warmia.mazury.pl/10041/9239/Komitet_Rewitalizacji/.

Ponadto członkom Komitetu przekazywane są bieżące informacje mailowe dotyczące prowadzonych przez miasto działań rewitalizacyjnych.

Podsumowanie

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Elku 2030 znajduje się na wczesnym etapie, co oznacza, że wiele działań jest w fazie przygotowania do realizacji. Pojawiły się pierwsze sygnały wskazujące na możliwe trudności w realizacji niektórych przedsięwzięć, w tym ryzyko całkowitego odstąpienia.

Stan realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych				
	Zrealizowane	W trakcie realizacji	W przygotowaniu	Nierealizowany
Cel 1. Poprawa jakości środowiska	0	3	7	3
Cel. 2 Aktywizacja oraz integracja społeczna	0	3	6	4
Cel 3. Poprawa warunków zamieszkania i stanu technicznego budynków	0	4	1	1
Podsumowanie	0	10	14	8
	0%	31%	44%	25%

Tabela 6 Stan realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w 2024 r.

Monitoring wskaźników potwierdza istnienie na obszarze rewitalizacji problemów, które wymagają dalszej, systematycznej interwencji. Pomimo blisko dekady działań rewitalizacyjnych, centrum Elku wciąż zmaga się z trudnościami, które mocno ograniczają atrakcyjność tej części miasta jako miejsca zamieszkania. Rozwiązywanie problemów wymaga nie tylko inwestycji infrastrukturalnych, ale także długotrwałej pracy z ludźmi. Potrzebna jest zmiana mentalności osób, rodzin i całych społeczności, ponieważ bez ich chęci i zaangażowania proces rewitalizacji nie zakończy się sukcesem.

Konieczne jest dalsze, konsekwentne wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Elku 2030, przy jednoczesnym monitorowaniu zagrożonych projektów oraz wzmacnianiu aktywności społecznej.